

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Stanisław Dziurlikowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Marta Maresz

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2019 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w Z.

przeciwko A. K. (1)

o zapłatę

I zasądza od pozwanego A. K. (1) na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w Z. kwotę 28.496,20 zł (dwadzieścia osiem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych dwadzieścia groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 25 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.983,54 zł (tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt V GC 316/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lipca 2015 r. złożonym w Sądzie Rejonowym w Opolu powód (...) sp. z o.o. w Z. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. K. (1) kwoty 69.352,32 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony zawarły umowę, na podstawie której powód zobowiązał się do zbudowania w gospodarstwie pozwanego szklarni typu V. o powierzchni 10.452,60 m² w miejscowości M. wraz z kurtynami energooszczędnymi. Budowę zakończono w lipcu 2014 r., następnie pozwany zgłosił powodowi uwagi, których termin i sposób realizacji został przez strony uzgodniony. Powód zakończył usuwanie zgłoszonych usterek w grudniu 2014 r. W dniu 17 grudnia 2014 r. powód wystawił fakturę VAT stanowiącą końcowe rozliczenie wykonanych prac. Powód podkreślił, iż od lipca 2014 r. szklarnia była użytkowana przez pozwanego zgodnie z jej przeznaczeniem. Pozwany zgłaszał kolejne ustereki, które częściowo zostały przez powoda usunięte, a częściowo powód uznał uwagi pozwanego za bezzasadne, bowiem dotyczyły jedynie poprawy estetyki obiektu w zakresie fundamentów szklarni. Część zgłoszonych usterek dotyczyła wad materiałowych, za które powód nie ponosił odpowiedzialności, bowiem dostarczenie materiału

na budowę leżało po stronie pozwanego. Powód podkreślił, iż należycie wykonał umowę, mimo to pozwany nie uregulował faktury VAT. (k. 3-6)

W dniu 11 sierpnia 2015 r. w Sądzie Rejonowym w Opolu wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu. (k. 32)

W skutecznie wniesionym sprzeciwie od nakazu zapłaty A. K. (1) zażądał oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu podał, że wstrzymał zapłatę dochodzonej kwoty z uwagi na nieprawidłowe wykonanie przez powoda umowy, zaś zgodnie z ustaleniami stron zapłata miała zostać dokonana po usunięciu przez powoda wad szklarni. Wobec prolongowania terminu dochodzone roszczenie nie jest jeszcze wymagalne. Nadto pozwany wskazał, że wielokrotnie wzywał powoda do usunięcia wad przedmiotu umowy i wyznaczał terminy na dokonanie napraw, jednakże podejmowane przez powoda próby były nieudolne – nie usunięto wszystkich usterek i odmówiono wykonania części niezbędnych napraw. Pozwany podkreślił, iż materiały niezbędne do dokonania napraw dostarczono w czerwcu 2015 r., a zatem nie polegają na prawdziwie twierdzenia powoda, iż do usunięcia usterek doszło w grudniu 2014 r. Wady przedmiotu umowy miały w ocenie pozwanego charakter istotny, nie było to wyłącznie usterki estetyczne, lecz wpływały realnie na prowadzenie upraw w szklarni. Wady te ograniczają funkcjonalność i trwałość tkaniny termoizolacyjnej, trwałość konstrukcji i bezpieczeństwo użytkowania szklarni. Pozwany podkreślił nadto, że to powód zamawiał potrzebne mu do wykonania umowy materiały, a pozwany jedynie wykonywał zalecenia powoda w tym zakresie. Wobec wielokrotnych wezwań i wyznaczania terminu do usunięcia wad, pozwany pismem z dnia 2 września 2015 r. złożył oświadczenie o obniżeniu wynagrodzenia powoda o wezwał go do zapłaty pozostałej kwoty. Złożył również oświadczenie o potrąceniu wierzytelności, wobec czego do zapłaty na rzecz pozwanego pozostała kwota 85.647,68 zł. (k. 34-38)

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko, wskazując jednocześnie, że od lipca 2014 r. pozwany w wybudowanej szklarni prowadził produkcję, a rozłożenie usunięcia usterek w czasie wynikało z bieżącego prowadzenia upraw przez pozwanego. Nie polegają wobec tego na prawdziwie twierdzenia pozwanego, że zgłoszone usterki uniemożliwiały wykonywanie działalności rolniczej. Powód podkreślił, że bezpośrednio po odbiorze prac zgłosił powodowi uwagi, a strony postanowiły, że zapłata końcowa nastąpi po usunięciu zgłoszonych usterek, co miało miejsce do grudnia 2014 r. Powód zakwestionował skuteczność potrącenia, bowiem pozwanemu nie przysługiwała jakakolwiek wierzytelność. Nadto zwrócił uwagę, iż żadna ze zgłoszonych po grudniu 2014 r. usterek nie wynikała z prac montażowych, bowiem wybór elementów budowlanych leżał wyłącznie po stronie pozwanego. Wskazał również, że pozwany w dniu 29 czerwca 2015 r. odebrał materiały w postaci uchwyty do belki myjki szklarniowej, zaś wymiana tego elementu nie należała do jego obowiązków. Brak otworu przelewowego nie był wadą konstrukcyjną. Powód faktycznie te elementy zamontował, ale uczynił to dobrowolnie w ramach współpracy z pozwanym i utrzymania pozytywnych stosunków. Powód wskazał, że wszelkie wykonane przez niego prace zostały odebrane zarówno przez pozwanego, jak również przez kierownika robót bez żadnych zastrzeżeń. Początkowy przebieg konstrukcji fundamentów, w tym dokonywanie podkopów pod kanalizację i ogrzewanie nie był przez niego prowadzony, to pozwany zapewniał powoda o tym, że stabilność gruntu jest prawidłowa, zaś teren jest gotowy do wykonania dalszych robót. (k. 61-64)

Sąd Rejonowy w Opolu postanowieniem z dnia 13 stycznia 2016 r. uznał się miejscowo niewłaściwym i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Toruniu Wydziału Gospodarczego. (k. 66-67)

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Toruniu dopuścił dowód z opinii biegłego R. P. z zakresu budownictwa o specjalności konstrukcyjno – budowlanej na okoliczność poprawności prac montażowych oraz zamontowania kurtyn energooszczędnych na obiekcie - szklarni typu V. o pow. 10.425,60 m² położonej w miejscowości M., a w szczególności:

- wad polegających na pękaniu łań fundamentowych w szczególności w kontekście trwałości i bezpieczeństwa użytkowania obiektu, a w przypadku stwierdzenia wad – wskazanie technologii oraz szacunkowy koszt ich usunięcia,
- czy powód dokonał prawidłowego montażu konstrukcji stalowej obiektu, czy odwrotne zamontowanie kratownic wpływa na wytrzymałość konstrukcji stalowej,
- czy powód dokonał prawidłowego montażu szkła, tj. czy przy obecnym stanie obiektu spełnia ono normy izolacyjne założone przez producenta,
- oceny prawidłowości montażu i działania urządzenia energooszczędnego w postaci kurtyn termoizolacyjnych co do prawidłowości zamontowania cieniówki oraz spełnienia przez nią norm założonych przez producenta w stanie obecnym
- oraz innych okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy

a także w wypadku stwierdzenia wad wskazania jakie są koszty ich usunięcia. (k. 179)

Biegły złożył opinię w dniu 8 czerwca 2017 r. (k. 188-229)

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2017 r. przyznano biegłemu sądowemu R. P. wynagrodzenie za sporządzenie opinii w kwocie 3.273,27 zł. (k. 236-236v)

Powód w piśmie z dnia 1 września 2017 r. wskazał, że producent szklarni typu V. zakłada jej 25-letni czas eksploatacji, a zatem degradacja cokołów, która jest procesem długotrwałym, nie nastąpi we wskazanym wyżej okresie. Nadto podniósł, że szklarnia ma charakter produkcyjny, a zatem kwestie estetyczne nie mają zasadniczego znaczenia. (k. 245)

Pozwany w piśmie z dnia 6 września 2017 r. wskazał, że zamówił montaż szklarni z nowych materiałów, a powód doprowadził do ich uszkodzenia i powinien wymienić je na własny koszt. (k. 249-250)

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2017 r. przyznano biegłemu R. P. wynagrodzenie w kwocie 129,56 zł tytułem wynagrodzenia za udział w rozprawie. (k. 272)

Na rozprawie w dniu 14 grudnia 2017 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczność stwierdzenia, czy kurtyny (cieniówki) zamontowane w przedmiotowej szklarni posiadają wady, jeśli tak to jakie, w szczególności czy wady te wynikają z nieprawidłowego montażu tych elementów, czy też z wad materiałowych oraz czy mają wpływ na funkcjonalność szklarni (uprawy roślin), a w wypadku stwierdzenia istnienia wad, czy możliwe jest dokonanie naprawy i przywrócenie pełnej funkcjonalności tych elementów, czy też konieczna jest wymiana tych kurtyn na nowe, w całości lub w części i wskazanie kosztów takiej naprawy bądź wymiany na nowe. (k. 274-274v) Postanowieniem z dnia 5 lutego 2018 r. wyznaczono biegłą z listy biegłych Sądu Okręgowego w Gdańsku w osobie inż. Z. D.. (k. 294)

Biegła złożyła opinię w dniu 26 września 2018 r. (k. 309-322).

Powód w zastrzeżeniach do opinii, dołączonych do pisma z dnia 2 stycznia 2019 r., wskazał, że brak jest podstaw do twierdzenia przez biegłą, że zamontowane kurtyny nie spełniają swojej roli. Nadto zakwestionował fakt usterki w postaci wciąganiu tkaniny przez linki mocujące. Podkreślił również, że uszkodzenie tkaniny powstały na skutek niewłaściwego użytkowania systemu przez pozwanego. Wskazał również, że tkanina była prawidłowo przycięta – miała powyżej 50 cm szerokości, a producent zaleca jej przycięcie na szerokość 70 cm. Zwrócił również uwagę, że ciężarki były dla tego typu lekkiej tkaniny zamocowane prawidłowo, tj. co 1 m. Biegła natomiast nie wykluczyła wady materiałowej po stronie producenta, dotyczącej niewłaściwej kurczliwości materiału. Powód wskazał również, iż nigdy nie spotkał się w wymianą tkaniny termoizolacyjnej w szklarni, która jest ekonomicznie nieuzasadniona. (k. 334-339)

Na rozprawie w dniu 12 marca 2019 r. Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłej Z. D., w której należało ustosunkować się do zarzutów stawianych w piśmie powoda z dnia 2 stycznia 2019 r., dokonać analizy danych

przesłanych przez pozwanego oraz ich wpływu na treść opinii, a także wskazać źródła i opracowania, na których oparła opinię biegła, a także osoby który były konsultowane w trakcie sporządzania opinii. (k. 381)

Biegła złożyła pisemną opinię uzupełniającą w dniu 8 maja 2019 r. (k. 391-393)

Sąd ustalił, co następuje.

Pozwany A. K. (1), który prowadzi działalność rolniczą, zawarł z powodem ustną umowę o dzieło w postaci zbudowania szklarni typu V. o powierzchni 10.425,60 m² w miejscowości M.. Umowa dotyczyła montażu szklarni oraz tzw. kurtyn energooszczędnych. Producentem tej szklarni była holenderska firma (...).V., od której pozwany zakupił materiały potrzebne do wykonania przez powoda umowy, m.in. w postaci tkaniny do kurtyn (typu (...), wyprodukowanej przez firmę (...)) za kwotę ok. 200.000 euro. Pozwany otrzymał pozwolenie na budowę szklarni.

dowody: zeznania pozwanego A. K. (1) na rozprawie w dniu 14 października 2016 r., 00:12:52 – 00:49:38, k. 156-157v; okoliczności bezsporne

Strony ustaliły wynagrodzenie należne powodowi na kwotę ok. 150.000 zł netto, płatność miała być dokona w trzech transzach, w zależności od zaawansowania robót. Powód rozpoczął prace jesienią 2013 r. Koniec robót zaplanowano na czerwiec-lipiec 2014 r. Powód zapłacił powodowi dwie pierwsze transze wynagrodzenia, każda na kwotę 50.000 zł.

dowody: zeznania prezesa zarządu powoda P. D. na rozprawie w dniu 14 października 2016 r., 00:50:18-01:33:27, k. 157v-158v

Powód ukończył montaż szklarni wraz z kurtynami w lipcu 2014 r., jednakże pozwany odmówił zapłaty pozostałej części wynagrodzenia, wskazując, że powód powinien usunąć usterki, dotyczące m.in. powstałych rys i raków na ławach fundamentowych, prawidłowego zamontowania konstrukcji stalowych w postaci kratownic oraz prawidłowego montażu i działania kurtyn termoizolacyjnych, które zostały niewłaściwie przycięte i uległy skurczeniu, w związku z czym nie były szczelne. Powyższe usterki nie uniemożliwiały rozpoczęcia produkcji. W trakcie montażu kurtyn okazało się że materiał się kurczył, wobec zaś tego, że tkanina była sztywno przymocowana, zaczęły powstawać w nich dziury od agrafek mocujących. Po konsultacji ze sprzedawcą z Holandii powód zdecydował o zdjęciu agrafek. Nadto w trakcie eksploatacji krawędzie tkaniny były wciągane przez ostatnią linkę ślizgową.

dowody: zeznania prezesa zarządu powoda P. D. na rozprawie w dniu 14 października 2016 r., 00:50:18-01:33:27, k. 157v-158v; zeznania pozwanego A. K. (1) na rozprawie w dniu 14 października 2016 r., 00:12:52 – 00:49:38, k. 156-157v; zeznania świadka T. R. na rozprawie w dniu 17 czerwca 2016 r., 00:58:43 -01:46:13, k. 143v-144v; zeznania świadka A. K. (2) na rozprawie w dniu 17 czerwca 2016 r., 01:50:02 – 02:28:16, k. 144v-145v

Powód zakończył prace, dotyczące części zgłoszonych przez pozwanego usterek (m.in. podnoszenia słupów nośnych, doszklenia, usunięcia insektów między szybami szklarni, poprawy działania kurtyn termoizolacyjnych) w grudniu 2014 r. Nie wszystkie zgłaszane usterki zostały wtedy usunięte, nadto wykonane przez powoda prace nie doprowadziły do likwidacji pęknięć fundamentów oraz prawidłowego działania kurtyn termoizolacyjnych. Na zlecenie powoda dokonano również zdemontowania uchwytów do myjki dachowej, w których brakowało odpowiednich otworów. Producent tych elementów dokonał ich poprawy. Na pewnym etapie powód nie reagował na zastrzeżenia pozwanego co do usterek kurtyn termoizolacyjnych.

dowody: zeznania świadka A. J. na rozprawie w dniu 17 czerwca 2016 r., 00:05:03 – 00:31:05, k. 142-143; zeznania świadka W. D. na rozprawie w dniu 17 czerwca 2016 r., 00:31:05 – 00:57:42, k. 143-143v; zeznania świadka T. R. na rozprawie w dniu 17 czerwca 2016 r., 00:58:43 -01:46:13, k. 143v-144v; zeznania prezesa zarządu powoda P. D. na rozprawie w dniu 14 października 2016 r., 00:50:18-01:33:27, k. 157v-158v

Powód w dniu 17 grudnia 2014 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 56.384 zł netto (69.352,32 zł brutto) tytułem „prac montażowych na obiekcie szklarniowym – Faza 3 – rozliczenie końcowe”.

dowody : faktura VAT, k. 19

Pełnomocnik pozwanego pismem z dnia 3 lutego 2015 r. wezwał powoda do usunięcia w terminu 30 dni wad dotyczących braku zawibrowania fundamentów, insektów między szybami, rozdarcia tkaniny termoizolacyjnej, bocznych ślizgaczy przy cieniówkach (zbyt mała tolerancja), braku otworów spustowych do belek startowych w myjkach, nieuszczelnionych zaślepek rynny, nieuszczelnej, dziurawej, źle zamontowanej i poprzecieranej dylatacji oraz braku wydania dokumentacji technicznej uniemożliwiającej odbiór obiektu. W przypadku braku usunięcia wad dzieła pozwany skorzysta z uprawnienia do obniżenia wynagrodzenia na podstawie art. 560 k.c. Następnie pełnomocnik pozwanego ponowił wezwanie do usunięcia ww. wad w piśmie z dnia 16 kwietnia 2015 r., wskazując jednocześnie, że zlecił profesjonalnemu rzeczoznawcy wycenę prac poprawkowych na wypadek niedokończenia dzieła przez powoda.

dowody: pismo z dnia 3 lutego 2015 r., k. 41-42; pismo z dnia 16 kwietnia 2015 r., k. 43

Pełnomocnik pozwanego pismem z dnia 3 marca 2015 r. poinformował powoda, że odsyła fakturę VAT nr (...) oraz że A. K. (1) wyraża zadowolenie z chęci polubownego zakończenia sporu w związku z ustaleniami poczynionymi na miejscu wykonania umowy. Wskazał nadto, że w sytuacji usunięcia usterek, do czego powód się zobowiązał, winna zostać wystawiona korekta ww. faktury VAT, zawierający nowy termin płatności.

Pełnomocnik powoda w odpowiedzi w piśmie z dnia 23 marca 2015 r. wskazał, że brak było podstaw do zwrotu faktury i odmowy płatności, bowiem usterki dotyczące jakości samych robót zostały usunięte lub okazały się bezzasadne. W piśmie podkreślono również, że powód jako wykonawca nie odpowiada za zastosowany materiał zastosowany przez firmę holenderską na zlecenie pozwanego.

dowody : pismo z dnia 3 marca 2015 r., k. 28; pismo z dnia 23 marca 2015 r., k. 20

Pozwany pismem z dnia 2 września 2015 r. zażądał obniżenia wynagrodzenia powoda o kwotę 155.000 zł stanowiącą równowartość kosztów usunięcia wad przedmiotu umowy i wezwał do natychmiastowej zapłaty kwoty 85.647,68 zł. Wskazał nadto, że materiały, które zostały użyte do montażu szklarni, zostały zamówione przez niego, natomiast ich wyboru i oceny jakości dokonał powód, stąd odmowa usunięcia wad jest bezzasadna.

Pozwany pismem z dnia 2 września 2015 r. złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wynikającej z faktury VAT nr (...) na kwotę 69.352,32 zł z jego wierzytelnością w kwocie 155.000 zł, wynikającą z nieprawidłowego wykonania przez powoda umowy, tj. nieusunięcia w wyznaczonym terminie wad szklarni typu V..

dowody: pismo z dnia 2 września 2015 r., k. 45; pismo z dnia 2 września 2015 r., k. 44

Usterki w postaci pęknięć ław fundamentowych nie mają wpływu na bezpieczeństwo użytkowania szklarni przez pozwanego. Zarysowania te wynikają z braku dylatacji oraz nierównomiernego ich obciążenia. Usterki te wpływają negatywnie na estetykę szklarni oraz mogą ujemnie wpływać na jej trwałość, tj. liczony w latach czas eksploatacji. Nierównomierna struktura betonu w miejscach zarysowań narażona jest na wnikanie wody opadowej, co może prowadzić do rozsadzania struktury wewnętrznej betonu i powstawania dalszych uszkodzeń. Na ławach betonowych wystąpiły również tzw. raki i kawerny, świadczące o niedostatecznym zawibrowaniu świeżo ułożonej mieszanki betonowej, za co odpowiedzialność ponosił powód. W przypadku naprawy tych usterek nie byłoby konieczne rozebranie konstrukcji, lecz zastosowanie odpowiednich klejów, zaprawa i preparatów hydrofobizujących.

Koszt naprawy ław betonowych w szklarni pozwanego przy zastosowaniu stawki za roboczo-godzinę prac na poziomie 14,07 zł, szybkotwardniejącej zaprawy (1,72 zł/kg) i emulsji elastycznej (24 zł/l) wyniósłby 12.365,16 zł netto, tj. 15.209,15 zł brutto. Prace naprawcze obejmować powinny diagnostykę podłoża i jego przygotowanie oraz uzupełnienie ubytków.

Odwrotne zamontowanie kratownic przez powoda nie wpływało na wytrzymałość konstrukcji stalowej, a oszklenie obiektu nastąpiło zgodnie z wytycznymi inwestora (pozwanego).

dowody: opinia biegłego sądowego z dziedziny budownictwa R. P., k. 189-219; kosztorys robót naprawczych, k. 213-227

We wrześniu 2017 r. (...) S.c. G. P., M. W. złożył pozwanemu A. K. (1) ofertę dotyczącą zakupu i montażu nowych kurtyn termoizolacyjnych. W ofercie uwzględniono 11.520 m² tkaniny (...) firmy (...) (a zatem tego samego producenta, którego tkaniny zakupił pozwany) po cenie 1,25 euro netto/m² oraz montaż tkaniny po cenie 0,47 euro (2 zł netto) za 10.368 m² szklarni. Łączny koszt montażu kurtyn wyniósł 5.992,74 euro brutto, a koszt tkaniny – 17.712 euro brutto. W ofercie wskazano kurs euro NBP z dnia 6 września 2017 r., tj. 5.2446 euro/pln.

dowody: oferta, k. 267

Częściowo używany system kurtyn energooszczędnych, zakupiony przez pozwanego, był odpowiedni do rodzaju produkcji rolnej w przedmiotowej szklarni. Aby spełniały one swoją rolę powinny szczelnie przylegać do ścian bocznych i szczytowych ścian szklarni. Po rozpoczęciu użytkowania kurtyn przez pozwanego ujawniły się usterki w postaci wciągania tkaniny do środka przez ostatnią linkę mocującą – taka sytuacja miała miejsce przy zakończeniu kurtyn po każdej stronie szklarni. Powód przy montażu tkaniny używał niewłaściwych nożyc (zamiast termicznych skorzystał ze zwykłych), na skutek czego zakończenia tkanin zostały postrzępione i naderwane. Nie miałyby to miejsca w przypadku użycia nożyc termicznych, które zgrzałyby końcówki tkanin. Powód montując kurtyny pozostawił na ich końcach zbyt mały zapas materiału, nadto zastosował zbyt małą ilość ciężarków (winny występować co 50 cm, zaś powód zamontował je co ok. 100 cm). W efekcie materiał został wciągnięty do środka przez linkę mocującą, a założone agrafki rozrywały tkaninę, tworząc dziury nawet o średnicy 1 cm. Zdemontowanie tych agrafek również nie przyniosło spodziewanego rezultatu. Co więcej, powód nie dokonał odpowiedniego zmarszczenia materiału przed jego zainstalowaniem na wypadek skurczenia się tkaniny. Przyczyną wystąpienia usterek nie była wada zakupionego przez pozwanego materiału. Włókna i splot tkaniny były prawidłowe i równo ułożone. Wyżej opisane usterki powodują znaczną utratę ciepła, bowiem nie przylegają szczelnie do ścian szklarni.

dowody: opinia biegłej sądowej z zakresu ogrodnictwa Z. D., k. 309-322; protokół z oględzin, k. 323-324; zeznania biegłej na rozprawie w dni 12 marca 2019 r., 00:02:05 – 00:31:41, k. 380-381; pisemna opinia uzupełniająca, k. 391-393

Sąd zważył, co następuje.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie ustalono na podstawie dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana, w oparciu o zeznania świadków – A. R., W. D., T. R., A. K. (2), zeznania stron – prezesa zarządu powoda P. D. oraz pozwanego – A. K. (1), nadto na podstawie opinii biegłego sądowego z dziedziny budownictwa R. P. i jego uzupełniających zeznań, opinii biegłej sądowej z zakresu ogrodnictwa Z. D., uzupełniającej opinii pisemnej oraz uzupełniających zeznań.

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne, szczere, logiczne, precyzyjne i spójne zarówno wewnątrz, jak i z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności uzasadniające odmowę przyznania omawianym zeznaniom waloru pełnowartościowego dowodu w niniejszej sprawie.

Podobnie Sąd ocenił zeznania, stron, co do zasady uznając je za wiarygodne. Rozbieżności w ich zeznaniach dotyczyły raczej kwestii ocennych, nie zaś okoliczności faktycznych.

Strony przedmiotowego sporu łączyła umowa o dzieło, na mocy której powód zobowiązał się do wybudowania i zamontowania szklarni oraz z systemem energooszczędnych kurtyn dachowych. Z kolei podstawowym obowiązkiem pozwanego była zapłata umówionego wynagrodzenia za dzieło, które powód winien wydać zgodnie ze swoim zobowiązaniem (art. 627 k.c. w zw. z art. 643 k.c.) Strony ustaliły wysokość wynagrodzenia oraz 3-etapową płatność za wykonanie szklarni. Pozwany uregulował na rzecz powoda kwotę 100.000 zł, a spór dotyczy obowiązku zapłaty

przez niego pozostałej części wynagrodzenia w kwocie 69.352,32 zł, na którą opiewała faktura VAT nr (...) z dnia 17 grudnia 2014 r. Nie ulegało wątpliwości, iż materiały potrzebne do wykonania umowy dostarczył sam pozwany, który zamówił je w holenderskiej firmie (...).V. za pośrednictwem prezesa zarządu powodowej spółki, P. D.. Poza sporem pozostawało, że powód oddał dzieło i zakończył prace w lipcu 2014 r., jednakże na skutek wad, dotyczących pękania łąw fundamentowych, niewłaściwego montażu kurtyn energooszczędnych, nieprawidłowego zamontowania uchwytów startowych do myjki dachowej oraz nieszczelnej dylatacji pozwany odmówił zapłaty reszty wynagrodzenia, żądając pod powoda usunięcia wykrytych wad. Nie ulegało również w ocenie Sądu wątpliwości, iż co do części zgłoszonych usterek powód uznał argumentację pozwanego za zasadną, bowiem przystąpił do ich usunięcia, co miało miejsce do grudnia 2014 r. Jednocześnie powód odmówił usunięcia części wad dzieła, dotyczących kurtyn energooszczędnych, bowiem w jego ocenie ich zamontowanie nastąpiło zgodnie ze sztuką, a ewentualne nieprawidłowości w ich działaniu związane były z wadami materiału, które pozwany zakupił samodzielnie.

Zgodnie z art. 638 § 1 k.c., do odpowiedzialności za wady dzieła stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie jest jednak wyłączona, jeżeli wada dzieła powstała z przyczyny tkwiącej w materiale dostarczonego przez zamawiającego. Art. 556 k.c. konstytuuje odpowiedzialność sprzedawcy (oraz przyjmującego zamówienie), jeżeli rzecz sprzedana (lub dostarczone dzieło) posiadają wady fizyczne lub prawne. Wada fizyczna polega na niezgodności rzeczy sprzedanej z umową. W szczególności rzecz jest niezgodna z umową, jeżeli – nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia; nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór; nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia; została kupującemu wydana w stanie niepełnym. (art. 556¹ § 1 k.c.). Sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili zawarcia umowy. Gdy przedmiotem sprzedaży są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku albo rzeczy mające powstać w przyszłości, sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili wydania rzeczy. (art. 557 § 1-2 k.c.)

Jak stanowi art. 560 § 1 k.c., w przypadku wady rzeczy sprzedanej lub dzieła, kupujący (zamawiający) może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca (przyjmujący zamówienie) niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona lub naprawiana albo jeżeli nie uczyniono zadość obowiązkowi wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady. Obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady (art. 560 § 3 k.c.). Zgodnie z powołanym przepisem uprawnienie do złożenia oświadczenia o obniżeniu ceny jest prawem kształtującym, zatem kupujący (zamawiający) poprzez złożenie oświadczenia woli o obniżeniu ceny na nowo kształtuje stosunek prawny istniejący między nim a sprzedawcą (przyjmującym zamówienie). Podobnie jak w przypadku odstąpienia od umowy skorzystanie z tego prawa kształtującego powoduje powstanie roszczenia o zwrot kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy ceną pierwotną a ceną zmienioną wskutek złożonego oświadczenia. Z tym uprawnieniem nie wiąże się obowiązek zwrotu rzeczy, ponieważ złożone oświadczenie woli modyfikuje tylko treść umowy, a nie powoduje zniweczenia jej skutków. Sąd Apelacyjny w Katowicach słusznie uznał, że koszty naprawy rzeczy wadliwej poniesione przez kupującego mogą mieć jedynie pomocnicze znaczenie przy ustalaniu wartości takiej rzeczy wadliwej (wyr. SA w Katowicach z 12 maja 2017 r., I ACa 1254/16, L.). Tym samym, kupujący raczej nie może spodziewać się odzyskania całości tych kosztów w ramach roszczenia obniżenia ceny. Celem żądania obniżenia ceny jest przywrócenie ekwiwalentności świadczeń przez wyznaczenie nowej, bardziej odpowiedniej ceny. Uprawnienie dotyczące obniżenia ceny odnosi się do ceny rzeczywiście przez strony umówionej (wyr. SN z 15 stycznia 1997 r., III CKN 29/96, OSP 1997, Nr 7, poz. 144). Warto w tym kontekście zwrócić jednakże uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8 lipca 2016 r. (I ACa 172/16, L.), w którym trafnie stwierdzono, że regulacja art. 560 § 3 k.c. oznacza, że o wysokości roszczenia decydują dwie wartości: wartość rzeczy wolnej od wad oraz wartość rzeczy obciążonej wadami. W praktyce jednak ustalenie wartości rynkowej rzeczy posiadającej takie wady, jak w konkretnej sprawie byłoby w zasadzie niemożliwe z uwagi na brak danych dotyczących wartości rynkowych budynków obarczonych zbliżonymi wadami. O ile zatem omawiana norma prawna nie uprawnia do automatycznego

zrównania zakresu obniżki ceny z kosztem, potencjalnym czy rzeczywistym, usunięcia wad rzeczy sprzedanej, tym niemniej powszechnie przyjmuje się, że wysokości kosztów niezbędnych do usunięcia stwierdzonych wad może być pomocna przy weryfikacji, o jaką kwotę wartość rzeczy jest mniejsza z uwagi na obciążające ją wady, które można usunąć. W świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego to bowiem właśnie koszt usunięcia wad wpływa na zakres obniżenia wartości rzeczy wadliwej. W orzecznictwie przyjmuje się również, że obniżenie ceny rzeczy sprzedanej na podstawie art. 560 § 3 k.c. powinno uwzględniać koszt nakładów i starań niezbędnych do doprowadzenia rzeczy, poprzez usunięcie wad, do sprawności zgodnej z przeznaczeniem (wyrok SN z dnia 16 grudnia 1998 r. III CKN 74/98, L.).

Co istotne, żądanie obniżenia ceny nie jest roszczeniem odszkodowawczym, gdyż szkodą w rozumieniu art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. jest różnica między stanem majątku poszkodowanego istniejącym przed zdarzeniem wywołującym szkodę i po nim, a więc m.in. obniżenie wartości rzeczy wadliwej, a nie jej ceny w sposób określony w art. 560 § 3 k.c. (wyr. SN z 11.12.2009 r., V CSK 180/09, L.). Zarzut z tytułu rękojmi i żądanie obniżenia ceny służyć może zarówno do obrony przez roszczeniem o zapłatę ceny, jednakże skutkiem złożonego oświadczenia może być również obowiązek sprzedawcy (wykonującego zamówienie) niezwłoczny zwrot odpowiedniej części kwoty uzyskanej tytułem ceny (wynagrodzenia). Jeżeli jednak wadliwa rzecz zostanie niezwłocznie wymieniona lub wada zostanie usunięta, nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy lub prawo do żądania obniżenia ceny. Skuteczność działań sprzedawcy musi być oceniana z zastosowaniem niezwłocznej wymiany rzeczy lub niezwłocznego usunięcia wady, a nie niezwłocznego oświadczenia o gotowości wymiany lub naprawy (orz. SN z 9 października 2002 r., IV CKN 1372/00, L.). Nie musi być to jednak działanie natychmiastowe, ale raczej niezwłoczne z uwzględnieniem konkretnych okoliczności (uchwała SN z 30 grudnia 1988 r., III CZP 48/88, L.).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że wady wykonanego przez powoda dzieła zostały stwierdzone zarówno przez biegłego sądowego z dziedziny budownictwa, jak również biegłą sądową z zakresu ogrodnictwa. Występowania części z nich nie kwestionowała również strona powodowa, podnosząc jedynie, że wady ław fundamentowych mają charakter wyłącznie estetyczny. W zakresie wad dotyczących konstrukcji budowlanej szklarni, biegły R. P. stwierdził jednocznie, że zgłoszone przez pozwanego usterki w postaci pęknięć ław fundamentowych na chwilę obecną nie mają wpływu na bezpieczeństwo użytkowania tego obiektu przez pozwanego, niemniej znacząco wpływają na jego estetykę, a w dalszej perspektywie mogą wpłynąć na obniżenie trwałości szklarni oraz skrócić czas jej eksploatacji. Biegły wskazał nadto, że wady ław fundamentowych wynikały po pierwsze z braku odpowiedniej dylatacji, po drugie zaś – z nierównomiernego obciążenia tego elementu na długości. Nie ulegało wątpliwości, iż odpowiedzialność za powyższe wady ponosić winien powód, który fundamenty te wykonywał. Biegły zwrócił uwagę, że dla konstrukcji tego typu, co szklarnia, narażonej na wahania temperatury zewnętrznej przerwy dylatacyjne powinny być usytuowane w odległościach nieprzekraczających 5 m od ścian niezbrojonych. W szklarni pozwanego powód mimo ław betonowych o znacznej długości takie dylatacje nie zostały wykonane. Biegły stwierdził również błędy w sztuce wykonawczej w postaci niedostatecznego zawibrowania świeżo ułożonej mieszanki betonowej. Co istotne, biegły – na podstawie posiadanej wiedzy specjalistycznej oraz oględzin szklarni – zalecił naprawę ław fundamentowych w miejscach dotkniętych wadami. Koszt takiej naprawy, uwzględniającej użycie szybkoztwardniejącej zaprawy oraz emulsji elastycznej oraz stawkę roboczogodziny prac na poziomie 14,07 zł, wynosił 15.209,15 zł brutto. Biegły wskazał również, że odwrotne zamontowanie przez powoda kratownic (dźwigarów kratowych) nie wpływało negatywnie na wytrzymałość konstrukcji stalowej. Oszklenie obiektu finalnie również zostało wykonane zgodnie z wytycznymi pozwanego.

Co warto zaakcentować, strony w istocie nie wniosły zastrzeżeń do sporządzonej opinii. Powód wskazywał jedynie, że producent szklarni V. zakłada 25-letni czas jej eksploatacji, a zatem stopniowa degradacja cokołów nie nastąpiłaby we wskazanym okresie. Nadto zauważalne pęknięcia wpływają jedynie na estetykę obiektu. Biegły na rozprawie w dniu 5 grudnia 2017 r. odniósł się do twierdzeń strony powodowej, podnosząc, że w zależności od warunków atmosferycznych proces degradacji fundamentów może trwać znacznie krócej. Wskazał również na niedoszacowania dotyczące norm producenta szklarni w zakresie obciążenia obiektu w porównaniu w panującymi w Polsce warunkami klimatycznymi. Żadna ze stron nie zakwestionowała sposobu ustalenia przez biegłego kosztów naprawy ujawnionych

wad budowlanych, zaś Sąd uznając opinię za sporządzoną rzetelnie i nie zawierającą sprzeczności przyjął płynące z niej wnioski za swoje. Koszt usunięcia wad, za które odpowiedzialność ponosił pozwany, wynosił zatem, zgodnie z jego ustaleniami, 15.209,15 zł brutto. Co istotne, dla skorzystania z uprawnienia z tytułu rękojmi w postaci obniżenia ceny nabycia nieruchomości nie jest konieczne to, aby wada, z powodu której kupujący żąda obniżenia ceny, była wadą istotną (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2016 r., VI ACA 671/15, L.).

Biegły z dziedziny budownictwa wskazał również, iż nie jest w stanie stwierdzić czy kurtyny termoizolacyjne zamontowane przez powoda spełniały normy założone przez jej producenta, ponieważ żadna ze stron nie przedstawiła mu stosownej dokumentacji technicznej. Niezależnie od powyższego biegły podniósł, że zamontowane w szklarni pozwanego kurtyny izolacyjne posiadają wady, dotyczące zbyt krótkiego i nierównego docięcia tzw. cieniówek, na skutek czego kurtyny są postrzępione na krawędziach i pozawijane na drutach, zaś zwis tkaniny wzdłuż ścian szklarni powinien mieć długość ok. 70 cm. Nadto biegły stwierdził perforację tkaniny, wywołaną zdemontowaniem przez pracowników powoda mocowań (agrafek). Na rozprawie w dniu 5 grudnia 2017 r. biegły wskazał, że nie posiada wiedzy, czy wada kurtyn wynika z nieprawidłowego montażu, czy też z jakości użytego materiału.

Z tej przyczyny, z inicjatywy strony pozwanej, Sąd zasięgnął opinii biegłego z zakresu ogrodnictwa. Biegła sądowa Z. D. stwierdziła po przeprowadzeniu oględzin, że zgodnie z zaleceniami producenta tkaniny, po jej zamontowaniu należy po każdej stronie pozostawić zapas materiału o długości ok 70 cm. Nadto wskazała, że zakończenia tkaniny są postrzępione i naderwane w związku z użyciem do ich przycięcia niewłaściwych nożyc (zwykłych w miejsce termicznych, które zgrzałyby tkaninę na jej końcach). W szklarni pozwanego w związku z użytkowaniem zautomatyzowanego systemu obsługi ujawniły się wady, polegające na wciąganiu tkaniny do środka poza ostatnią linkę mocującą, w związku z czym kurtyna nie tworzy jednolitej powierzchni i nie spełnia swojej roli termoizolacyjnej. Powód w celu zapobieżenia wciąganiu materiału tkaniny zamocował na końcach tkaniny metalowe kółka, które miały spełniać rolę obciążników. Jednakże nie przyniosło to oczekiwanego rezultatu, bowiem tkanina w dalszym ciągu przesuwiała się ku środkowi, nadto zaczęła się rozrywać w miejscach między przypięciami agrafkami. W ocenie biegłej przyczyna tych usterek było pozostawienie przy montażu kurtyn zbyt małego zapasu tkaniny po każdej ze stron. Nadto biegła zwróciła uwagę na zbyt małą ilość ciężarków, które jej zdaniem winny być zamontowane co 500 mm. Stwierdziła nadto niestaranny montaż pasów tkaniny przy ścianie bocznej, bowiem zaniechano jej starannego ułożenia. Kurtyny termoizolacyjne, by mogły spełniać swoją rolę, winny szczelnie przylegać do szczytowych ścian bocznych szklarni, zaś w przypadku wciągnięcia materiału poza linki mocujące występowały znaczne starty ciepła.

Co istotne, biegła wskazała, że mało prawdopodobną przyczyną przemieszczania się tkaniny poza linkę mocującą był silny wiatr i niezamknięte okna dachowe, ponieważ szklarnia pozwanego jest sterowana komputerowo i pogorszenie się warunków atmosferycznych powoduje automatyczne zamykanie okien szklarni. Biegła stwierdziła nadto, by zakupiona przez pozwanego tkanina nie była wadliwa i została prawidłowo wybrana do rodzaju prowadzonej przez pozwanego produkcji.

W ocenie biegłej naprawa przedmiotowych kurtyn byłaby nieskuteczna, zaś najlepszym sposobem na poprawę ich funkcjonalności byłaby wymiana materiały (tkanin) na nowy. Wskazała przy tym, że koszt tkaniny to ok 1.60 euro/m², koszt robocizny – 7 zł/m² powierzchni szklarni, zaś transport tkaniny z Holandii to koszt ok. 1.000 euro. Wskazać przy tym należy, iż biegła nie podała źródeł, na podstawie kosztów wyceniła w powyższy sposób koszt naprawy.

Obszerne zastrzeżenia do opinii biegłej z zakresu ogrodnictwa wniosła strona powodowa, podnosząc m.in., że nie jest prawdą to, że tkanina kurtyny wciągana jest poza ostatnią linkę mocującą, zaś tkanina została wyszarpnięta z linki ślizgowej tylko jednej stronie systemu. Powód zarzucił również biegłej brak zweryfikowania historii pracy i parametrów w komputerze klimatycznym pozwanego. Nadto zwrócił uwagę, że uszkodzenia polegające na postrzępieniu i naderwaniach tkaniny nastąpiły po jej wyszarpnięciu z prawidłowego położenia, zaś pozwany nie zrobił nic, by temu zapobiec. W ocenie powoda tkanina była prawidłowo przycięta, bowiem zapas materiału wynosił ponad 50 cm, zaś obciążniki mogły być zamontowane tylko co 1000 mm.

Na rozprawie w dniu 12 marca 2019 r. biegła wskazała, że koszt naprawy ustaliła na podstawie opracowań i danych dostępnych w Internecie, jednakże ponownie nie sprecyzowała źródeł, na których w tym zakresie się opierała. Następnie w pisemnej opinii uzupełniającej odniosła się do zastrzeżeń strony powodowej, wyjaśniając przyczyny, dla których obecnie kurtyny nie spełniają właściwie swojej roli. Stwierdziła nadto, że uszkodzenia tkaniny występują bo obu stronach szklarni. Wskazała również, że tkanina nie jest postrzępiona wyłącznie w miejscach, w których została fabrycznie zakończona (zgrzana). W ocenie biegłej brak jest wystarczających podstaw dla uznania, iż przyczyną uszkodzenia kurtyn termoizolacyjnych było niewłaściwe użytkowanie przez pozwanego szklarni. Podtrzymała również swoją opinię główną w zakresie tego, że postrzępienie i naderwanie tkaniny nastąpiło na skutek użycia niewłaściwych nożyc, nadto zostały przyjęte zbyt krótkie zwisy, w związku z czym tkanina została wciągnięta poza linkę ślizgową i podlegała dalszej degradacji. Podkreśliła nadto, iż nie są zgodne z prawdą twierdzenia powoda, że tkanina została przycięta w sposób prawidłowy, bowiem w wielu miejscach margines tkaniny wynosił znacznie mniej, niż 500 mm. Podtrzymała opinię główną w zakresie zbyt rzadkiego zamocowania ciężarków, zapobiegających przesuwaniu się tkaniny. Biegła wskazała w opinii uzupełniającej, że podmiotu, które udzieliły jej informacji potrzebnych do sporządzenia opinii nie wyraziły zgody na przetwarzanie danych osobowych. Nadto podała źródła i opracowania, z których korzystała.

Do pisemnej opinii uzupełniającej strona powodowa ponownie wniosła uwagi, wskazując, że występujące postrzępienia tkaniny nie wynikają ze sposobu jej przycięcia, ale z faktu, że pracująca w niewłaściwym miejscu tkanina jest szarpana przez różne elementy instalacji szklarni. Nadto podniosła, że bezzasadne jest twierdzenie biegłej, że ujawnione wady nie wynikały z ewentualnych błędów perzy obsłudze zautomatyzowanego systemu. W ocenie powoda opinia biegłej jest nieobiektywna, bowiem nie wyjaśniła i nie wzięła ona pod uwagę wszelkich innych czynników mających wpływ na stan kurtyn. Powód podniósł również, że w swojej wieloletniej praktyce nigdy nie spotkał się z wymianą tkaniny na mową, zaś możliwa byłaby jej naprawa poprzez wydłużenie.

W ocenie Sądu powyższe zastrzeżenia miały jedynie charakter gołosłownej polemiki z poczynionymi przez biegłego ustaleniami a powód nie wykazał, iż stosowana była praktyka naprawy istniejących kurtyn w miejscu zamontowania nowej tkaniny, nie podważył także skutecznie innych mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy tez opinii. Co ważne, sąd nie jest zobowiązany do tego, aby dążyć do sytuacji, w której opinią biegłego zostały przekonane również strony. Wystarczający jest bowiem fakt, że opinia jest przekonująca dla organu procesowego w zakresie niezbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd ocenia też, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Z tego też względu akcentować należy zasadę swobodnej oceny dowodu przez sąd.

Sporządzone przez biegłą z zakresu ogrodnictwa dwie opinie pisemne oraz złożone zeznania pozwalają na uznanie, iż były one jasne, niesprzeczne, zawierały wystarczające uzasadnienie. Niezależnie od tego, że strony mogą zgłaszać zastrzeżenia co do rzetelności i prawidłowości opinii biegłego lub opinii instytutu naukowo-badawczego, na sądzie spoczywa powinność rozważenia – przy przeprowadzaniu tego dowodu, a potem jego oceny (art. 233 § 1 k.p.c.) – okoliczności, czy podstawę opinii stanowi kompletny materiał źródłowy, niezbędny do jej rzetelnego sporządzenia. Warto przy tym zwrócić uwagę, iż polemizując z wnioskami opinii biegłego w sferze wymagającej wiadomości specjalnych, Sąd naruszyłby regulację art. 278, 286 oraz art. 233 § 1 k.p.c. Dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

Zdaniem Sądu takie okoliczności w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły. Biegła jednoznacznie stwierdziła przyczynę ujawnionych wad kurtyn termoizolacyjnych w niewłaściwym jej zamontowaniu przez stronę powodową, tj. błędnym przycięciu i nieodpowiednim obciążeniu. Obszerne pisma strony powodowej stanowiły de facto polemikę co do ustaleń faktycznych, przy czym strona powodowa nie przedstawiła wiarygodnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

Z powyższych przyczyn Sąd w zakresie wystąpienia wad przedmiotowych kurtyn oraz odpowiedzialności za ich powstanie w całości przyjął poczynione przez biegłą ustalenia za swoje.

Należy przy tym wskazać, iż na rozprawie w dniu 5 grudnia 2017 r. strona pozwana złożyła do akt sprawy dokument w postaci oferty (...) S.C. G. P., M. W. w W. z września 2017 r., skierowanej do pozwanego A. K. (1), a dotyczącej wymiany i montażu tkaniny (cieniówki) do kurtyn termoizolacyjnych. Pełnomocnik pozwanego oświadczył przy tym, iż oferta powyższa stanowi wycenę sporządzoną przez podmiot, który profesjonalnie zajmuje się sprzedażą tego typu elementów. Oferta obejmowała koszt zakupu tkaniny (...) w ilości 11.520 m² za kwotę 17.712 euro brutto (1,25 euro netto/m²) oraz cenę montażu cieniówki w ilości 10.368 m² za kwotę 5.993,74 euro brutto (0,47 euro netto/m², tj. 2 zł netto/m²).

W świetle treści powyższego dokumentu, którego autentyczność nie była kwestionowana, wskazać należy, iż pozwany miał możliwość wymiany całej zakupionej tkaniny do kurtyn termoizolacyjnych, przy czym koszt montażu wynosiłby 2,46 zł brutto za 1m² powierzchni szklarni. Podkreślenia przy tym wymaga, iż biegłą z dziedziny ogrodnictwa w głównej opinii pisemnej wskazała, iż koszt robocizny w przypadku wymiany tkaniny wynosiłby 7 zł za 1m² powierzchni szklarni, przy czym w ocenie Sądu w sposób dostateczny nie sprecyzowała źródeł, w oparciu o które wskazała ww. cenę. Nie przedstawiła np. zestawienia cen stosowanych przez podmioty, profesjonalnie zajmują się sprzedażą i montażem cieniówek. W tym zatem zakresie Sąd nie oparł zatem rozstrzygnięcia o opinię biegłej, uznając, że znacznie bardziej miarodajną ceną za montaż nowej tkaniny była kwota, wskazana w ofercie z dnia 7 września 2017 r., tj. 2 zł netto/1m² szklarni, której całkowita powierzchnia wyniosła 10.425,60 m². Obliczony w oparciu powyższe dane koszt wymiany tkanin do kurtyn termoizolacyjnych wyniósłby zatem 25.646,97 zł brutto. Zdaniem Sądu oferta złożona pozwanemu była o tyle bardziej miarodajna niż wskazania biegłej w zakresie kosztów usunięcia wad, iż pochodziła od podmiotu w rzeczywistości działającego w specjalistycznej branży. Wprawdzie oferta pochodziła z września 2017 r., jednakże pozwany nie przedłożył bardziej aktualnych danych czy cenników tego typu usług. Warto przy tym zwrócić uwagę, że pozwany pismem z dnia 4 lipca 2019 r. (vide k. 414-415) poinformował o ujawnieniu się kolejnych usterek związanych z konstrukcją szklarni, polegających na zsunięciu się tkaniny z żyłki ślizgowej i wkręceniu się jej w wał, co do prowadziło do wyrwania wszystkich linek stalowych i popękania w wyniku naprężeń czterech szyb dachowych. W celu zabezpieczenia przed katastrofą budowlaną pozwany wskazał, że zlecił naprawę całego systemu firmie (...), jednakże nie przedstawił żadnych szczegółowych dotyczących kosztów tej naprawy.

Niewątpliwie powstałe a nieusunięte przez powoda usterki miały charakter wad szklarni, za które – jako podmiot dokonujący jej montażu – odpowiedzialność ponosiła strona powodowa. (...) sp. z o.o. w Z. nie zdołał udowodnić, iż uszkodzenia ław fundamentowych oraz kurtyn termoizolacyjnych, a szczególności tkanin (cieniówek) powstały z innych przyczyn, niż te ustalone przez biegłych sądowych z dziedziny budownictwa oraz z zakresu ogrodnictwa. Poziom istotności tych wad miał znaczenie wtórne, choć w przypadku niewłaściwego przycięcia i zamontowania tkaniny do kurtyn ich efektywność była znacznie niższa, niż gdyby funkcjonowały one w sposób prawidłowy.

Nie ulegało również wątpliwości Sądu, iż pozwany wielokrotnie wzywał powoda do usunięcia ujawnionych usterek – świadczy o tym zarówno treść pism przedsądowych, jak również zeznania stron. Prezes zarządu powodowej spółki przyznał wszak, że na pewnym etapie zaprzestał reagowania na zgłoszenia pozwanego dotyczące usterek.

Pozwany pismem z dnia 2 września 2015 r. (k. 45), złożył powodowi oświadczenie o obniżeniu wynagrodzenia o kwotę 155.000 zł, stanowiącą równowartość kosztów usunięcia wad przedmiotu umowy. Powód nie kwestionował, by pismo to otrzymał, podobnie z resztą jak w przypadku kolejnego pisma, również opatrzonego datą 2 września 2015 r., w którym pozwany zawarł oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności w kwocie 155.000 zł z wierzytelnością powoda, wynikającą z faktury VAT nr (...) na kwotę 69.352,32 zł. Należy wskazać w tym zakresie, iż oświadczenie o potrąceniu nie wywołało skutków prawnych, bowiem wbrew regulacji art. 498 § 1 k.c. przedstawiona do potrącenia wierzytelność z tytułu obniżenia ceny nie była jeszcze wymagalna – wezwanie do zapłaty zostało wysłane jednocześnie z oświadczeniem o potrąceniu. Zgodnie zaś z art. 455 k.c., Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika

do wykonania. Dlatego też uznać należało, że wierzytelność w kwocie 155.000 zł nie była wymagalna, zaś w przedmiotowej sprawie pozwany nie podniósł procesowego zarzutu potrącenia. Brak jest przy tym możliwości niejako automatycznego konwalidowania oświadczenia o potrąceniu w chwili zaistnienia stanu wymagalności roszczenia – konieczne jest ponowne złożenie oświadczenia lub podniesienie zarzutu w toku procesu cywilnego. Następczą kwestią jest wykazanie wysokości roszczenia przedstawionego do potrącenia, czego pozwany również nie uczynił.

Powyższe nie zmienia jednakże oceny Sądu, iż pozwany skutecznie złożył powodowi oświadczenie o obniżeniu wynagrodzenia, choć jego zasadne roszczenie w tym zakresie było niższe, niż wskazana w oświadczeniu kwota pieniężna. Oświadczenie zostało złożone w sposób wyraźny i nie budzący wątpliwości co do woli pozwanego w tym zakresie. Wprawdzie skorzystanie z zarzutu obniżenia ceny (wynagrodzenia) nie ma wprost doprowadzić do kompensacji szkody, której doznał kupujący (zamawiający), jednakże nie ulega wątpliwości, że koszt usunięcia wad wpływa na zakres obniżenia wartości rzeczy wadliwej. Dlatego też w przedmiotowej sprawie zdaniem Sądu przywrócenie ekwiwalentności świadczeń stron, która stanowi istotę prawa do żądania obniżenia ceny (wynagrodzenia), winno opierać się na ustaleniu kosztów usunięcia wad, wynikłych z niewłaściwych działań strony powodowej. Art. 560 § 3 k.c. nie uprawnia do automatycznego zrównania zakresu obniżenia ceny (wynagrodzenia) z potencjalnym kosztem naprawy, natomiast w przedmiotowej sprawie koszt ten stanowił główny czynnik porównania, o którym mowa w ww. przepisie. Za słusnością takiego stanowiska przemawiają względy ochrony interesów kupującego (zamawiającego), nie zawsze bowiem ustalenie obniżenia ceny na podstawie różnicy w wartości rzeczy wadliwej i rzeczy wolnej od wad będzie możliwe i zapewni realizację celu umowy sprzedaży (o dzieło). Konieczność wykonania remontów i napraw uzdatniających rzecz w celu zapewnienia pełnej możliwości korzystania z niej zgodnie z przeznaczeniem niewątpliwie decyduje o jej wartości rynkowej. Dlatego też Sąd, opierając się na opinii biegłego z dziedziny budownictwa, opinii biegłej sądowej z zakresu ogrodnictwa oraz oferty, złożonej pozwanemu przez (...) S.C. G. P., M. W. ustalił, iż koszt niezbędnych napraw w celu usunięcia wad fundamentów wynosił 15.209,15 zł brutto, a koszt montażu nowej tkaniny do kurtyn termoizolacyjnych - 25.646,97 zł brutto. Brak było przy tym podstaw ku temu, by obciążać powoda kosztem wymiany tkaniny. Po pierwsze bowiem pozwany dokonał jej zakupu samodzielnie, po wtóre zaś – przedmiotem umowy nie było roszczenie odszkodowawcze, dotyczące uszkodzenie mienia pozwanego. Sąd podzielił stanowisko pozwanego, iż właściwą metodą do obniżenia wynagrodzenia w tym konkretnym przypadku, gdy dotyczy to umowy o dzieło jest obniżenie wynagrodzenia za dzieło o niezbędne koszty naprawy rzeczy wadliwej, w taki sposób, aby była możliwa do zamówionego użytku. (por. wyrok SN z dnia 9 września 2016 r. V CNP 76/15, L.).

Wskazać również należy, iż powód opierał swoją argumentację w procesie na tym, iż dokonał montażu szklarni oraz kurtyn na podstawie dokumentacji, otrzymanej od firmy holenderskiej, w której pozwany dokonał zakupu materiałów, w związku z czym ewentualną reklamację A. K. (1) winien złożyć właśnie K. G. B.V. Argumentacja ta nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie doprowadziło do ustalenia wad materiału (tkaniny), lecz jej nienależytego przygotowania oraz zamontowania. Nadto zwrócić należy uwagę, że przy ocenie wady fizycznej kryterium funkcjonalne, obejmujące użyteczność rzeczy i jej przeznaczenie zgodne z celem umowy sprzedaży, powinno być stosowane przed kryterium normatywno-technicznym. Wartość rzeczy i jej użyteczność zależą od spełnienia wymagań normalnego użytku, chyba, że inaczej postanowiono w umowie. Kryterium funkcjonalne, obejmujące przeznaczenie rzeczy i jej użyteczność wysuwa się na plan pierwszy przed kryterium normatywno-technicznym. Zgodność z normą techniczną nie wyłącza skuteczności zarzutu istnienia wady fizycznej rzeczy. Niezależnie od powyższego powód nie sprostał obowiązkowi udowodnienia, iż w istocie dokonał montażu kurtyny termoizolacyjnej zgodnie ze sztuką, w oparciu o zalecenia producenta. Zarządzeniem z dnia 3 listopada 2016 r. (vide k. 171) Przewodniczący zobowiązał pełnomocnika powoda do przedłożenia dokumentacji technicznej przedmiotowej szklarni pod rygorem skutków procesowych z art. 233 § 2 k.p.c. W odpowiedzi pismem z dnia 14 listopada 2016 r. (vide k. 174-176) powód poinformował, że nie jest jej posiadaniem. Nadto powód podmiotem profesjonalnym, od którego wymagać można należytej staranności z uwzględnieniem zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności (art. 355 § 2 k.c.) Pozwany nie zawierał umowy o budowę szklarni wraz z wyposażeniem z K. G. B.V., lecz z powodem i to on ponosił odpowiedzialność za prawidłowy montaż kurtyn, z uwzględnieniem specyfiki i warunków, panującym w konkretnym obiekcie. Z tego względu nie miał zastosowania w

przedmiotowej sprawie art. 641 § 1 k.c., który stanowi, o niebezpieczeństwie przypadkowej utraty lub uszkodzenia materiału na wykonanie dzieła obciąża tego, kto materiału dostarczył.

Rekapituluując powyższe rozważania, Sąd doszedł do wniosku, iż co do zasady żądanie pozwanego obniżenia należnego powodowi wynagrodzenia w związku z nieusuniętymi wadami było zasadne, aczkolwiek zmniejszeniu winna ulec kwota tegoż obniżenia. Łączny koszt usunięcia usterek w celu doprowadzenia do należytego stanu i umożliwienia korzystania ze szklarni wynosił zatem 40.856,12 zł brutto (15.209,15 zł + 25.646,07 zł) i o taką kwotę wynagrodzenie powoda, wynikające z faktury VAT na kwotę 69.352,32 zł powinno zostać obniżone. W konsekwencji na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 560 § 1 i 3 k.c. należało zasądzić od pozwanego A. K. (1) na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w Z. kwotę 28.496,20 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 25 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

W przedmiocie odsetek orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. Termin płatności wskazany fakturze to 24 grudnia 2014 r., a zatem pozwany pozostawał w opóźnieniu od dnia następnego. Dlatego też o odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu, uwzględniając jednocześnie nowelizację przepisu art. 481 k.c., która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., który stanowi, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W niniejszej sprawie do niezbędnych kosztów postępowania poniesionych przez powoda należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł ustalone zgodnie z §6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 1349, tj. z dnia 25 lutego 2013 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 490), opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, opłatę sądową od pozwu w kwocie 3.468 zł, część wynagrodzenia biegłego R. P. w kwocie 402,83 zł (273,27 zł + 129,56 zł, wypłacone z zaliczki uiszczonej przez powoda). Łączne koszty poniesione przez powoda wyniosły 7.487,83 zł. Z kolei pozwany poniósł koszty w kwocie 8.565,34 zł, na którą składały się: wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika (3.600 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), część wynagrodzenia biegłego sądowego R. P. (3.000 zł wypłacone z zaliczki uiszczonej przez pozwanego) oraz wynagrodzenie biegłej sądowej Z. D. w kwocie 1.948,34 zł. Z uwagi na fakt, że powód wygrał spór w 41 %, pozwanemu należy się od niego zwrot kosztów procesu w kwocie 1.983,54 zł, o czym Sąd orzekł w punkcie III sentencji wyroku.

SSR Stanisław Dziurlikowski

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. postanowienie z dnia 5 grudnia 2017 r. (k. 272) prawomocne w dniu 13 grudnia 2017 r.,
3. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda i pełn. pozwanego
4. postanowienie z dnia 9 sierpnia 2019 r. prawomocne z dniem 10.09.2019r. - wypłacić biegłej Z. S.-D. kwotę 1.948,34 zł z zaliczki uiszczonej przez pozwanego (k. 292),
5. akta przedłożyć z wpływem lub za 21 dni.

SSR Stanisław Dziurlikowski